

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne : **Ing. M. U.**, bývajúca v B., zastúpená JUDr. P. S., advokátom v B., proti žalovaným : **1/ Ing. J. B.**, bývajúci v B., **2/ A. B.**, bývajúca v B., obaja zastúpení P. s.r.o., T. – JUDr. I. D., **o ochranu vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 25 C 221/2007, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. júla 2009 sp.zn. 5 Co 249/2009

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na prvostupňovom súde dňa 22.10.2007 žalobkyňa žiadala, aby súd uložil žalovaným zdržať sa zásahov do vlastníctva žalobkyne, odstrániť 8 železných stĺpikov s podmurovkou a betónovým pletivom nachádzajúcich sa na prac. č. X. o výmere X. m² v katastrálnom území K. vedenej na LV č. X., zakázať postaviť oplotenie na uvedenom pozemku vytyčenom vytyčovacím náčrtom zo dňa 12.6.2007, odstrániť psí koterec z pozemku žalobkyne a umiestniť ho vo vzdialenosti 3 m od hranice parcely č. X. a urobiť opatrenia, aby žalobkyňa nebola obťažovaná nečistotami a správaním sa psa, strpieť stavbu drôteného oplotenia na hranici pozemkov X. a X., X. vytyčenú vytyčovacím náčrtom zo dňa 12.6.2007 a prevzatým do štátnej dokumentácie Správou katastra pre hlavné mesto SR dňa 15.6.2007, postaviť drôtené oplotenie na hranici pozemkov parc. č. X. a X., X. vytyčenú vytyčovacím náčrtom zo dňa 12.6.2007 a prevzatým do štátnej dokumentácie Správou katastra pre hlavné mesto SR dňa 15.6.2007. Žalobkyňa žiadala, aby jej súd uložil povinnosť postaviť stavbu z drôteného oplotenia na hranici pozemkov X. a X., X. vytyčenú vytyčovacím náčrtom zo dňa 12.6.2007 a prevzatým do štátnej dokumentácie Správou katastra pre hlavné

mesto SR dňa 15.6.2007. Dňom podania návrhu bol zaplatený súdny poplatok vo výške 4 000,-- Sk, z toho 1 000,-- Sk za návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 6. mája 2009 č.k. 25 C 221/2007-113 konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Žalobkyni vrátil súdny poplatok v sume 92,95 € zaplatený v kolkoch, ktorý jej bude vrátený Daňovým úradom Bratislava I po právoplatnosti tohto uznesenia. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že žalobkyňa vo svojom návrhu špecifikovala 6 petitov – výrokov, v rámci ktorých uplatnila svoje nároky voči žalovaným, z ktorých je každý samostatným predmetom konania, a teda aj samostatným predmetom poplatkového úkonu. Nakoľko predmet konania nebolo možné ani v jednom prípade oceniť peniazmi, vznikla žalobkyni poplatková povinnosť podľa vyššie uvedenej položky (položka č. 1 písm.b/ zák. č. 71/1992 Zb.), čo predstavuje 99,50 € za jeden petit. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa napriek poučeniu o následkoch nezaplatenia poplatku v stanovenej lehote súdny poplatok nedoplatila, konanie zastavil.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne uznesením z 31. júla 2009 č.k. 5 Co X./2009-123 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, žalovaným 1/, 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že poplatková povinnosť vznikla žalobkyni dňom podania návrhu 22.10.2007. Predmet konania tvorilo 6 samostatných nárokov (žalovateľných aj samostatne), ktorých predmet konania nemožno oceniť peniazmi. Žalobkyňa spolu s podaným návrhom zaplatila súdny poplatok za jeden nárok 3 000,-- Sk a súdny poplatok za predbežné opatrenia 1 000,-- Sk. Podľa vtedy platného zákona č. 71/1992 Zb. (stav k 22.10.2007) Sadzobníka súdnych poplatkov položka 1 písm.b/ ak nebolo možné predmet konania oceniť peniazmi, bol poplatok z návrhu 3 000,-- Sk. Je pravdivé tvrdenie žalobkyne, že v deň vzniku poplatkovej povinnosti (v deň podania žaloby) zákon o súdnych poplatkoch nemal poznámku č. 6 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorá hovorí, že ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne, no napriek tomu podľa zákona o súdnych poplatkoch a zaužívanej súdnej praxe sa v tomto období každý samostatne žalovateľný nárok spoplatňoval osobitne. Súd prvého stupňa rozhodol správne, keď spoplatnil aj zvyšných 5 petitov žalobkyne, i keď pri ustálení výšky poplatkovej povinnosti sa dopustil nepresností (5 x 3 000,-- Sk = 15 000,-- Sk, t.j. 497,90 €). Jeho rozhodnutie o zastavení konania z dôvodu,

že žalobkyňa nespĺnila svoju poplatkovú povinnosť ani s podaním žaloby ani dodatočne na výzvu súdu (doplatenie súdneho poplatku) považoval však odvolací súd za vecne správne.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním. Uviedla, že nezaplatenie neexistujúceho súdneho poplatku nemôže byť dôvodom pre zastavenie konania podľa § 10 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov napriek údajne krajským súdom konštatovanej „zaužívanej súdnej praxe aj v tomto období“, pretože nebola splnená zákonná podmienka, keďže zákonom stanovený súdny poplatok za návrh bol zaplatený súčasne s podaním návrhu a to nalepením kolkových známok a takto prijatý dňa 22.10.2009. Súd prvého stupňa tým, že konanie zastavil a odvolací súd tým, že rozhodnutie o zastavení konania potvrdil, hoci pre zastavenie konania nebol dôvod, odňal žalobkyni možnosť konať pred súdom. So zreteľom na uvedené je zrejmé, že v konaní došlo k procesnej vade zakladajúcej podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. prípustnosť dovolania. Táto vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom takouto procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Navrhla dovolaciemu súdu, aby svojím uznesením zrušil uznesenia odvolacieho súdu spolu s prvostupňovým rozhodnutím a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Žalovaní 1/, 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedli, že vyrúbenie súdnych poplatkov patrí výlučne do kompetencie súdu, z toho dôvodu sa nebudú k obsahu dovolania vyjadrovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), prejednal dovolanie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné a dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie žalobkyne proti uzneseniu. V zmysle § 239 O.s.p. platí, že pokiaľ odvolací súd vydal svoje rozhodnutie v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 písm.a/

O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení a preto prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pre záver o existencii niektorej z uvedených procesných väd nie je rozhodujúci subjektívny názor účastníka o tom,

že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalobkyňa vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

V dovolaní sa namieta existencia vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

K odňatiu možnosti žalobkyne pred súdom konať malo podľa jej názoru dôjsť tým, že súdy zastavili konanie pre nezaplatenie neexistujúceho súdneho poplatku, hoci pre zastavenie konania nebol dôvod.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojom rozsudku z 30. júna 1993 sp.zn. 4 Cdo 70/93 uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 50/1997 vyslovil, že zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod, je odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa § 237 písm.f/ O.s.p. Dovolací súd preto zisťoval, či o takýto prípad v preskúmvanej veci ide.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnkov (stav k 22.10.2007) súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 1 ods. 2 hore citovaného zákona, poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené.

Podľa § 2 ods. 1 hore citovaného zákona, poplatníkom je : a/ navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu, b/ účastník zmieru uzavretého v zmierovacom konaní, c/ obaja účastníci v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva manželov alebo jeden z nich podľa rozhodnutia súdu, d/ dlžník

v konkurznom alebo vo vyrovnávacom konaní, e/ dedič v konaní o dedičstve, f/ oprávnený v konaní o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi.

Podľa § 2 ods. 2 hore citovaného zákona, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvode manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

Podľa § 2 ods. 3 hore citovaného zákona, ak vznikne viacerým poplatníkom podľa ods. 1 povinnosť zaplatiť poplatok spoločne, platia ho spoločne a nerozdielne.

Podľa § 2 ods. 4 hore citovaného zákona, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 6 ods. 1 hore citovaného zákona sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 6 ods. 3 hore citovaného zákona, za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu súdu v konaní podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku sa platí poplatok podľa ods. 2.

Podľa § 6 ods. 4 hore citovaného zákona, ak sa vo veciach týkajúcich sa obchodného registra celý návrh podáva elektronickými prostriedkami, je sadzba poplatku 50 % z plnej sumy ustanovenej v sadzobníku.

Podľa § 10 ods. 1 hore citovaného zákona, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka

na zaplataenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplataenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších zmien a doplnkov (stav k 22.10.2007) v položke 1 písm.b/ je uvedené z návrhu na začatie konania ak nie je ustanovená osobitná sadzba ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi 3 000,-- Sk – (99,50 €).

K výkladu uvedených ustanovení zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov je treba pristupovať s prihliadnutím na to, že Občiansky súdny poriadok umožňuje uplatniť v jednom návrhu (jednej žalobe) na začatie konania viac nárokov, a to aj proti viacerým subjektom, resp. viacerými subjektami. Tu treba rozlišovať, či sa uplatňuje viac nárokov určených percentnou sadzbou alebo ide o kumuláciu nárokov, pri ktorom sa platí poplatok podľa pevnej sadzby alebo nároku podľa pevnej alebo percentnej sadzby.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa svojím návrhom na začatie konania zo dňa 21. októbra 2007 uplatňuje jednak zdržanie sa zásahov do jej vlastníctva k sporným parcelám, odstránenie 8 železných stĺpikov s betónovým lôžkom a drôteným pletivom nachádzajúcich sa na sporných parcelách, uloženia zákazu žalovaným postaviť oplotenie na pozemku, ktorý je predmetom sporu, odstrániť z pozemku žalobkyne psí koterec a tento umiestniť minimálne vo vzdialenosti 3 m od hranice s tým, aby nebola obťažovaná nečistotami a správaním sa psa, uloženie jej ako žalobkyne súdom postaviť drôtené oplotenie na hranici pozemkov, ktoré sú predmetom sporu a uloženie žalovaným strieť stavbu oplotenia na hranici pozemkov podľa vytyčovacieho náčrtu.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa uplatňuje viac nárokov, pri ktorých sa platí poplatok podľa pevnej sadzby. Každý z týchto nárokov v žalobe predstavuje samostatný návrh na začatie konania, pre účely vymerenia súdneho poplatku je samostatným predmetom konania a súd z neho vymeriava súdny poplatok podľa položky 1 písm.b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch. Nakoniec aj zákonodarca novelou Zákona o súdnych poplatkoch č. 465/2008 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť dňa 1.1.2009 zakotvil v Sadzobníku súdnych poplatkov v poznámke č. 6 k položke 1 „ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne“.

Ak potom súd prvého stupňa zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh (nedoplatenie súdneho poplatku za 6 samostatných nárokov – každý z nich je samostatným predmetom konania a teda aj samostatným predmetom poplatkového úkonu) a následne odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, oba nižšie súdy rozhodli správne. Na tom nemení nič skutočnosť, že súd prvého stupňa neustálil správne výšku poplatkovej povinnosti (nedoplatok), ktorý bol však v prospech žalobkyne. Ak teda žalobkyňa svoju poplatkovú povinnosť nesplnila a to ani dodatočne na výzvu súdu, následným zastavením konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 zák. č. 71/1992 Zb. nebola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. a nebola preukázaná existencia dovolateľkou namietanej vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne je neprípustné, preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovaným 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2010

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová